

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
..... 2021 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО К Л А Д
от Красимир Вълчев - министър на образованието и науката

Относно: *проект за Решение на Министерския съвет за одобряване на национални програми за развитие на образованието – 2021 година*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на национални програми за развитие на образованието – 2021 година.

Съгласно чл. 280, ал. 3, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) със средства от държавния бюджет се изпълняват национални програми за развитие на образованието. С изпълнението на националните програми се реализират мерки и дейности, чиито цели не могат да бъдат постигнати в желаната степен, ако се финансират в рамките на средствата по чл. 280, ал. 3, т. 1, 2 и 3 от ЗПУО – издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците; подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие; развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностно развитие.

С проекта на Решение на Министерския съвет се предвижда да бъдат одобрени 6 национални програми (НП) за развитие на образованието. На 27.01.2021 г. е открита процедура по провеждане на обществени консултации за одобряване на проект на Решение на Министерския съвет на 16 национални програми. Това са успешни програми, реализирани в предходните години, чието изпълнение допринася за модернизиране на училищната инфраструктура, популяризиране на иновативните практики, насърчаване взаимодействието с родителите, взаимодействието с работодатели и др. С Решение 937 на Министерския съвет от 17.12.2020 г. е прието изменение и допълнение на НП „Изграждане на училищна STEM среда“, която ще се изпълнява и през 2021 година.

От представените в проекта 6 национални програми, 4 са изпълнявани и преди настоящата година. За първа година ще се изпълнява национална програма съвместно с Министерството на отбраната, насочена към поддържане на училищни традиции, свързани с патриотичното възпитание. Изготвена е нова програма за професионалното образование и обучение, като заложените в нея дейности са се реализирали в предходни години под формата на отделни модули към различни национални програми. В програмите има и нови моменти, които надграждат и подпомагат провежданите политики и мерки в конкретната област. Разписаните дейностите са в съответствие с епидемичната обстановка в страната, предизвикана от COVID – 19.

Нов момент има в НП „Без свободен час“, в която освен осигуряване на непрекъснат учебен процес в училището и детската градина, се предвижда и подпомагане на педагогическите специалисти при провеждането на обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС) в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, въведено извънредно положение или други подобни случаи.

По националната програма за предоставяне на съвременни условия за подкрепа за личностно развитие ще се оптимизират дейностите, свързани с допълнителната подкрепа за личностно развитие, като новото е изграждане и поддържане на единен дигитален инструмент (електронна платформа) за организация и управление на процесите.

В НП „Роден език и култура зад граница“ е разработен нов модул за извършване на оценка на езиковите компетентности по български език на учениците от българските неделни училища в чужбина и анализ на резултатите. Във връзка с възпитанието в патриотизъм, е предвидена изцяло нова дейност за стопанисване и поддръжка на къщата на Христо Ботев в с. Заднаевка, Украйна.

Изцяло с патриотична насоченост е новата национална програма „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на Българската армия“, която ще се реализира

съвместно с Министерството на отбраната. Програмата е свързана с възпитание в обич към родината и желание за опазването ѝ, възхищение от националните постижения, привързаност към родната земя, език и традиции.

Продължава реализирането на дейностите в НП „Обучение в ИТ кариера“, която през 2021 година ще се изпълнява с наименование „Обучение за ИТ умения и кариера“. Новото в програмата е модул „ИТ умения за бъдещето“ чрез който ще се разработва и осъвременява учебното съдържание за учебен предмет/модул в сферата на ИТ, цифровите и високите технологии за разширената и допълнителната професионална подготовка и ще се осъществяват обучения на ученици и учители.

По програмата за професионално образование и обучение и през тази година ще се осигурява материална база в съответствие със съвременните изисквания на пазара на труда. Програмата е допълнена с нов модул, фокусиран върху надграждане на специализираните компетентности на учителите по професионална подготовка.

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, във връзка с чл. 286, ал. 3 от ЗПУО и т. 12 от Приложение № 1 към Постановление № 408 на МС от 23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 година, представям на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на следните 6 национални програми за развитие на образованието:

I. Национална програма „Без свободен час“ – 3 100 000 лв.

Програмата е свързана с необходимостта от засилване на механизмите за отчетност, наблюдение и контрол по отношение подобряване качеството на образованието чрез осигуряване на условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците в детските градини, в училищата и в центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП), както и с необходимостта от подпомагане на педагогическите специалисти при провеждането на обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС) в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, въведено извънредно положение или други случаи на преустановен присъствен образователен процес.

Основната цел на програмата е постигането на оптимална организация на предучилищното и училищното образование при отсъствие на учител чрез използване на програмното финансиране.

Програмата ще се изпълнява в три модула, като единият е изцяло нов: „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда“, чрез който ще се компенсират разходите за консумативи на педагогическите специалисти, когато изпълняват от дома си нормата си преподавателска работа.

С реализирането на програмата се очаква повишаване ефективността на публичните разходи и подпомагане на бюджетите на училища, ЦСОП и детски градини.

II. Национална програма „Роден език и култура зад граница” – 2 108 000 лв.

Обхватът на НП „Роден език и култура зад граница“ през 2021 година е разширен. Програмата ще се реализира чрез четири модула, като е разработен нов модул „Оценяване на езиковите компетентности по български език на учениците от българските неделни училища в чужбина“. Оценяването е планирано за ученици от 1. до 9. клас от български неделни училища в чужбина – създаване и експертна оценка на електронна база данни с тестови задачи, провеждане в електронна среда и анализ на резултатите, на постиженията и на дефицитите, за които следва да се планират мерки и дейности за преодоляване.

В модул 1 „Подпомагане на обучението по български език и литература, по история на България и по география на България“ е разписана нова дейност за стопанисване и поддръжка на къщата на Христо Ботев в с. Задунаевка, Украйна.

Целта е да се създадат условия за популяризиране на българския език и културно-историческото наследство по света; да се подпомогне кадровото осигуряване на училища с опитни педагогически специалисти, умеещи да организират учебния процес съобразно спецификата на работа в чуждоезикова среда; да се осъществява обмен на училищни практики и обогатяване на знанията по български език, история и география на България на учениците от българските неделни училища, чрез запознаване на място с исторически, природни, културни забележителности и с българската образователна система; да се извършва оценка на езиковите компетентности по български език на учениците от българските неделни училища в чужбина и анализ на резултатите.

III. Национална програма „Професионално образование и обучение“ – 2 600 000 лв.

Повишаването на качеството на професионалната подготовка в съответствие с новите изисквания на националната и регионалната икономика е и функция от осъвременяването на знанията и повишаването на квалификацията на учителите в педагогическата и конкретната предметна област, както и от подобрените механизми на сътрудничество и споделяне на

отговорности за модернизиранието на професионалното образование между образователната система и бизнеса в България.

Настоящата национална програма е продължение на реализираните от 2007 година национални програми с различни модули, насочени към модернизиранието на образователната среда и учебното съдържание. Новият момент е разработването на модул, фокусиран върху надграждане на специализираните компетентности на учителите по професионална подготовка.

Конкретните цели на програмата са осигуряване на материална база в съответствие със съвременните изисквания на пазара на труда чрез съфинансиране и от страна на работодателите; предоставяне на качествена професионална подготовка в реални работни условия; разработване на учебната документация (учебни планове и учебни програми); повишаване ефективността на професионалното образование и обучение чрез продължаваща квалификация на педагогическите специалисти.

IV. Национална програма „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие” – 1 700 000 лв.

Програмата е насочена към осигуряване на условия за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците, за кариерното им ориентиране и консултиране и за повишаване качеството на образователния процес. Чрез програмата се създават условия за обзавеждане и оборудване на съвременни кабинети в централните за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), за предоставяне на материали, литература и игри, стимулиращи личностното развитие на децата и учениците, в едно от следните направления: науки, технологии, изкуства, спорт.

В ученическите обществения, чиято дейност не се организира от училища, ще се финансира обзавеждането на съвременни и модерно оборудвани помещения за занимания по интереси с материали, книги и игри. Създават се условия за съвместни дейности по кариерно ориентиране и консултиране на ЦПЛР и училищата, както и за активно включване на родителите на учениците в този процес.

В програмата е включен и ще се изпълнява нов модул „Електронна платформа за допълнителната подкрепа за личностно развитие“. Предвижда се осигуряване и предоставяне на допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците чрез единна платформа за организация и управление на процеса на допълнителната подкрепа в детските градини, училищата, ЦПЛР и други специализирани обслужващи звена.

V. Национална програма „Обучение за ИТ умения и кариера“ – 670 000 лв.

Програмата се изпълнява успешно от 2017 година под името „Обучение за ИТ кариера“ и има за цел да разшири базата от ученици, които са придобили професионална квалификация по професия от професионално направление „Компютърни науки“ и/или продължават образованието си във висши училища в професионално направление „Информатика и компютърни науки“, както и да създаде условия за придобиване на знания и умения в сферата на ИТ и други високи технологии.

През настоящата година програмата ще се изпълнява в 2 модула, като дейностите в новия модул 2 „ИТ умения за бъдещето“ са свързани с придобиване или надграждане на дигитални компетентности в зависимост от изучаваната специалност от професия и/или разработване на учебни материали, ресурси, тестове и др. помагала за обучение на ученици и учители по новите програми, както и провеждане на обучения на ученици и учители.

VI. Национална програма „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на Българската армия“ – 500 000 лв., в т. ч. 200 000 лв. от бюджета на Министерството на отбраната.

Националната програма е разработена и ще се изпълнява за първа година съвместно с Министерството на отбраната (МО). Тя е насочена към патриотичното възпитание, като част от образователния процес. Една от важните задачи на българското образование е да спомага за изграждането на стабилна ценностна система в подрастващите, в която патриотизмът заема особено място. Нужно е изграждане на възгледи, които да повишат в ученика мотивацията за участие в дейности, които да подсилят усещането му за принадлежност към неговото училище и да го възпитат като гражданин на България.

Осъществяването на програмата ще допринесе за придобиване на нови компетентности в областта на гражданското образование и патриотичното възпитание на учениците, както и за провеждане на дейности, свързани със съхраняването на историческата памет за Българската армия и за националните традиции и култура.

Одобряването и изпълнението на настоящите национални програми за развитие на образованието през 2021 година ще подпомогнат реализирането на основните политики, които МОН реализира в сферата на образованието, включително развитие и модернизирание на професионалното образование, придобиване и надграждане на дигитални умения, достъпа до качествено образование с фокус към ученици с изяви дарби и деца и ученици от уязвимите групи, образованието на българите зад граница и изграждането и поддържане на

училищни традиции, свързани с патриотичното възпитание.

Съгласно изискванията на чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация проектът на акт и докладът към него бяха публикувани за обсъждане на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Проектът на решение не въвежда норми на европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствието му с него.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, тъй като необходимите средства за реализиране на националните програми в размер на 10 478 000 лв. ще бъдат осигурени в рамките на бюджета на МОН за 2021 година.

Проектът на акт не води до изменения в целевите стойности на показателите за изпълнение на програми, в т.ч. на ключовите индикатори и не изисква допълнителни финансови разходи/трансфери или други плащания по бюджета на Министерството на образованието и науката.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, във връзка чл. 286, ал. 3, от ЗПУО и т. 12 от Приложение № 1 от Постановление № 408 на МС от 23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 година, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на решение.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката